

Kulturdepartementet
v/kulturminister Abid Raja

Ang. Hvordan måle en meter i en kinosal

Vi viser til svarbrev fra embetsverket i departementet fredag 3. juli på vårt opprinnelige brev til kulturministeren av 23. juni om betydningen av en ny måte å måle en meters avstand på, som ble meddelt oss 18. juni.

Svaret fra departementet fraskriver seg egentlig ansvaret for den plutselige endringen i hvordan meteren skal måles ved å henvise til helsemyndighetene og vise til diverse kompensasjonsordninger. Kinoene hadde inntil 18. juni tilpasset seg tidligere anbefalinger fra FHI, som ble støttet etter dialog med smittevernleger i flere fylker. Da var konklusjonen å bare tilby annet hvert sete, bortsett fra til medlemmer av samme husstand, hvor meteren måles fra ansikt til ansikt og kinoene konfigurerte sine salgssystemer deretter. Maksimalt antall seter som kunne selges per sal var i tillegg justert til 200 fra 15. juni, slik myndighetene har anbefalt.

Endringen til å måle meteren fra skulder til skulder kom etter påfunn fra Helsedirektoratet der man mente publikum kunne finne på å lene seg mot hverandre eller mot armlenet og at det dermed kunne bli mindre enn en meters avstand mellom folk på samme rad. Resultatet av dette er at bare hvert tredje sete kan benyttes. Dette er ulikt hva andre land i Europa praktiserer, bl.a. Danmark, og hva Norske Kulturhus foreslår for saler med faste seterader, nemlig salg av annet hvert sete, slik norske kinoer har praktisert frem til 18. juni. Uten at det har vært påvist smitte i kinoene, som tar situasjonen svært alvorlig.

Økonomisk kompensasjon er vel og bra som en kortsiktig løsning. Det er bare det at slik disse ordningene er innrettet er det svært begrenset hvilke virksomheter som får dekket noe av sine tap. I første runde av kompensasjonsordningen for kulturlivet var det bare noen titalls kinoer (av 205) som fikk dekket sine tap fra billettsalget, blant disse riktignok noen av de største og viktigste private kjedene, mens de fleste kommunale kinoer ikke fikk dekket noe. Det slo helt tilfeldig ut hvilke som fikk dekket noe av tapet siden kravet var at virksomheten måtte ha eget organisasjonsnummer.

Viktige deler av bransjen som kinodistributørene, kinoreklameselskapene og leverandører av varer til kinokioskene fikk ingenting og flere av disse viktige virksomhetene i verdikjeden står i fare for å gå konkurs. Det er riktignok åpnet for kompensasjon for distributører med inntil 50% av tapene i neste runde, men hvorfor bare 50%? Det distributørene måtte få skal jo også dekke tapet til norske filmprodusenter i tiden fra 12. mars av disse prosentene.

Det er de langsiktige virkningene av den tilsynelatende lille endringen i hvordan meteren måles som er mest bekymringsfullt, og som departementet ikke ser eller berører i sitt svarbrev. Kinoene er avhengig av kontinuerlig tilgang på ferskvare dvs. nye filmer. Kinoene kan ikke overleve ved å vise gamle eller halvgamle filmer. Da kan de like godt stenge. I den stadig hardere konkurransen om folks oppmerksomhet er vi dypt bekymret for kinoenes

fremtid, som vil ramme hele den norske filmbransjen da kinoene står for 70-80% av en films inntekter i Norge.

Den norske familiefilmen «Knerten og sjøormen» ble heldigvis tilbudt til norske kinoer og hadde begynt sin lansering før måle-endringen av meteren kom. Den får nå operere alene og oppnådde å ta nesten halvparten av kinobesøket i helgen 3.-5. juli. Men en svale gir ingen sommer. Andre store norske filmer tenkte i samme bane som produsenten og distributøren bak Knerten-filmen for smittesituasjonen i USA tilsier ikke at det kommer konkurranse derfra med det første. De trekker seg nå fordi kapasiteten med den nye tolkningen av meterregelen blir for liten. Denne «justeringen» kan altså bli ødeleggende for flere norske filmer.

Den norske filmfestivalen i Haugesund fra midten av august har tradisjonelt åpnet med en norsk film. Det kan bli utfordrende, for ikke å si umulig i år p.g.a. den samme nye meterregelen. Filmfestivalen har også vært et sted for lansering av filmer som vil komme i løpet av høstsesongen. Det kan bli tilsvarende utfordrende fordi det vil bli begrenset hvor mange kinosjefer og andre bransjefolk som får anledning til å følge åpne eller lukkede presentasjoner av kommende filmer.

Alt tyder på at det ikke vil bli noen endring før 1. september. Da kan det hende det åpnes for inntil 500 i samme sal, slik de allerede har gjort i Danmark. Det får i praksis liten betydning så lenge tolkningen av meterregelen er slik som i dag. Det er svært få saler i Norge som er store nok til å nyte godt av dette. De fleste kinosaler vil i lang tid, muligens også etter 1. september, bare kunne benytte ca. 1/3 av kapasiteten. I mindre saler blir det svært lite, selv om den øvre rammen økes.

Tolkningen av en meter fra skulder til skulder kan gjøre ubotelig skade. Kanskje er det allerede for sent for kinoene renommé som samlingssted for de store filmopplevelsene. De strukturelle endringene som har oppstått som en følge av at kinoene har måtte stenge ned under koronautbruddet har ført til en innholdstørke som gjør at publikum lett venner seg til å velge andre tilbud. Det kan ta årevis å bygge opp kinoenes unike posisjon igjen. Skal kinoene overleve som kulturinstitusjon må det tas *politiske* grep som viser at man forstår hva som står på spill, og disse grepene må tas NÅ!

Oslo, 8. juli 2020

Med hilsen

Guttorm Petterson
Film & Kino

Morten Christoffersen
Norske Filmdistr. Forening.

Åse Kringstad
Produsentfor. Virke

FILM KINO

VIRKE
PRODUSENTFORENINGEN